

TORONTÁL

Ara: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara: 75 para
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Harc életre-halálra!

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jan. 31.

A közlekedésügyi miniszter utasította a megszállt területek vasutigazgatóságait, hogy Franciaországba, Belgiumba és az angol zónába fát, szenet ne szállítsanak. A megszálló csapatok utánpótlását szintén megtiltotta, ugyancsak megtiltotta azt, hogy idegen személyzet vonatot vezessen.

Berlin, jan. 31.

A megszállt területeken a forgalmi akadályok egyre szaporodnak. A franciák körülzáró gyűrűje csaknem teljes.

Düsseldorf, jan. 31.

Degoutte tábornok kijelentette, hogy a megszállás békés célokért folyik, de a németek nyakasak és Franciaországnak rá kell kényszerítenie akarát a németekre, hogy megtörjék őket. Az ellenszegülő magasarangu német tisztviselőket kitasítják, a vezetőket felelősségre vonjuk. A legszélesebb mértékben fogantatosítjuk a büntető rendszabályokat. A nagyipart kötelességei teljesítésére akarjuk szorítani. A németek sorsa saját kezükben van.

Páris, jan. 31.

A jóvátételi bizottság megállapította, hogy Németországnak februárban egymillió 876 ezer tonna szenet kell szállítania.

Coblentz, jan. 31.

A forgalom Coblentz körül teljesen szünetel. A megszállók bezárták az essen vasutigazgatóságot, továbbá megszállták a Duisburg, Oberhausen, Reklingshausen és Bauer körüli vasúti részeket is.

Lemond a görög forradalmi kormány

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Athén, jan. 31.

A forradalmi kormány helyzete megingott. Mértékadó helyen a kormány közeli lemondásával számolnak.

Szervezkedés a fascizmus ellen. Lipcséből jelentik: Lipse város üzemi tanácsa, amint a Rote Fahne jelenti, a lipsei munkássághoz felhívást intézett, hogy haladéktalanul szervezzenek ellenrendszabályokat a fascista szövetségek ellen. Ezek a rendszabályok önvédelmi jelleggel bírnak. A Rote Fahne hasonló felhívást intézett Németország egész munkássághoz.

Protity együtt akar működni Pasityékkal.

A munkás-párt kiadta programját.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jan. 31.

Tegnap délelőtt és délután Beogradban nagy értekezletet tartottak a független radikális-pártiak, amelyen maga a vezér, Protity Sztoján személyesen részt vett. Protity az ülésen hosszú beszédet mondott, amelyen kimerítően ismertette állásfoglalását a jelenlegi politikai helyzetre és a választásokra vonatkozólag. Nem nélkülözte az érdekességet beszédének az a része, amelyben a választási kampányról emlékezik meg. Protity kifejti, hogy nem szándékozik széttagolni a radikális pártot, sőt ellenkezőleg, megerősíteni akarja azt. Evégből párhuzamosan kíván haladni a hivatalos radikális-párttal és csak ott állítanak fel külön listát, ahol Pasityék nem szerepelnek.

A gyűlésen Jeftity Milán, a bečkereki „Banatski Glasnik” szerkesztője is felszólalt, aki kifejtette, hogy szívesen vesz részt a hivatalos radikálisokkal való együttműködésben, de sok függ ebben a kérdésben Pasityék állásfoglalásától is. Jeftity ezután elmondotta a pártból való kizárásának történetét és élesen elítélte a hivatalos radikálisoknak vele szemben tanúsított bánásmódját.

A belacrkvai radikális-párti helyi szervezet vasárnap délelőtt nagy népgyűlést hívott össze, amelyen Stojadinovity Milán dr. pénzügyminiszter is részt vesz. A gyűlésen véglegesen perfektuálják a pénzügyminiszter jelölésének ügyét.

A vajdasági nacionalisták szintén erősen kiveszik részüket a választási kampányból. A nov-sadi já-

rás több helységében gyűlést tartottak. Tegnap Csurogon és Zsablján jártak, ahol nagy népgyűlésük volt, amelyen mintegy ezer ember vett részt.

A demokrata-párt a Bácskára nagy súlyt helyez. Pribicevityon tegnap népgyűlést tartottak, amelyen Marinkovity Voja volt belügyminiszter szerb nyelven, dr. Gece János, a kulai járás jelöltje pedig magyarul ismertette a párt programját és a jelenlegi politikai helyzetet.

A suboticei kerület jelöltje Radonity dr. — hír szerint — tárgyalásokat folytat a magyar- és német-párttal, még pedig amint a beogradi jelentés mondja, több-kevesebb eredménnyel.

Ami a földműves-pártot illeti, a szervezkedés munkáját nagyban folytatja. Sok helyütt most folynak a jelölések, a legtöbb kerületben és járásban azonban már véglegesen megállapították a jelöltek listáját.

A politikai pártoknak gyors egymásutánban megjelenő kiáltvány-sorozata után tegnap a haladók pártja bocsájította ki a néphez címzett felhívását. A kiáltványban ismerteti az új párt a programját és esatlakozásra hívja fel a választópolgárokat.

Tegnapra a független munkáspárt is életjelt adott magáról. A „Radnik”-ban közli az alapszabályait és részletesen kifejti programját. A munkáspárt még az ezidei választásokon részt akar venni, ami erősen kétséges. A kormány ugyanis még nem határozott afelett, hogy megengedi-e az új párt működését.

Az Osztrák-Magyar Bank részvényesei kártérítést követelnek az osztrák államtól.

Nemzetközi értekezlet Wienben.

Wien, jan. 31.

Az Osztrák-Magyar Bank részvényesei — miként a „Torontál” wieni szerkesztősége értesült — február első vagy második hetében értekezletet tartanak Wienben. Az értekezletet a volt közös bank utolsó kormányzója, Spitzmüller, volt pénzügyminiszter hívta össze. A bank ausztriai, csehországi, magyarországi, romániai, jugoszláviai és olasz részvényesei elégedetlenkednek a likvidálás eredményével és éppen ezért a wieni értekezleten az összes utóállamok részvényesei képviseltetni fogják magukat. A likvidálás során az entente által kiküldött felszámoló-bizottság a részvényeseknek ítélte a bank hét ausztriai palotáját és a bankjegynyomdát. A részvényesek ezeket az értékeket jó pénzért értékesíteni akarták, az osztrák kormány azonban mindezeket poton áron kisajátította az új Osztrák Nemzeti Bank céljaira. A részvényesek az osztrák kormány által felajánlott összeget keveslik, nem akarják elfogadni és el vannak határozva arra, hogy akár pör útján is, érvényesíteni fogják követeléseiket. A részvényesek mozgalmát, Friedrich Schmid-Datsiel vezeti. Schmid vezértitkár egyébként akciót indított arra vonatkozólag, hogy a bank likvidációját hagyják abba és az Osztrák-Magyar Bank mint magánintézet folytassa működését. Erre az érdekes ügyre vonatkozólag Schmid vezértitkár a következő kijelentéseket tette kérdésünkre:

— Az Osztrák-Magyar Bank felszámolását, a saint-germaini békeszerződés rendelte el. Ez a rendelkezés azonban jogtalan volt, mivel beavatkozást jelent a részvényesek ügyeibe. Az Osztrák-Magyar Bank ugyanis nem volt állami intézet, hanem magánjellegű részvénytársaság. Most már éppen eléggé megkárosították a részvényeseket, elvették a bank egész vagyonát, a likvidálást tehát be kellene szüntetni és a részvényeseknek módot kellene adni arra, hogy maguk döntsenek a felszámolás befejezéséről, illetőleg arról az akcióról, amely az Osztrák-Magyar Banknak magánjellegű bankrészvénytársaságként való fennállását célozza. A békeszerződés erre egyébként jogot ad a részvényeseknek. A részvényesek egy bizottsága mostan azzal foglalkozik, hogy az Osztrák-Magyar Bank statutumait kidolgozza. A bank székhelye Wien lesz. A további működést az állam nem aka-

TÖZSDE

Január 31.

Beograd. (Zárlat.) London 51150, Páris 665, Newyork 10850, Genf 2085, Szaloniki 130, Milano 51710, Prága 31750, Berlin 020, Wien 01545, Bukarest 44, Budapest 410.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 0011250, Hollandia 21125, Newyork 53625, London 2488, Páris 3210, Milano 2535, Prága 525, Budapest 02025, Bukarest 200, Beograd 460, Varsó 00150, Wien 00074, bélyegzett 00075.

Budapest. (Zárlat.) Font 12325, Francia frank 159, Márka 6, Lei 10, Lengyel márka 725.

dályozhatja meg, a külföldön is ki-fűnő hírnévnek örvendő intézet a bankjegyprivilegium nélkül fogja ezután majd tovább folytatni működését.

Schmid vezértitkár kijelentésének kiegészítéseként közölhetjük azt is, hogy a februári nemzetközi részvényes gyűlés fog véglegesen dönteni a bank további fennállásáról. A továbbiakig az Osztrák-Magyar Bank kormányzója valószínűleg Spitzmüller dr. marad, míg vezérigazgatóként Friedrich Schmid-Dasatiel vezértitkárt fogják reaktíválni. — Schmid jelenleg a német Diskontobank ausztriai telephéne vezérigazgatója.

Egy királyi család végkielegtése.

A híres drezdai képtár és a „Grüne Gewölbe” megváltása — Egy földszintes házat se vehetnének rajta.

Drezdából jelentik: A szász országgyűlés elé most terjesztették azt a törvényjavaslatot, amely a szász államnak Friedrich August volt szász királlyal, mint a Wettin-ház fejével kötött szerződését tartalmazza. A szerződés szerint a volt uralkodó család lemond összes vagyoni igényeiről a szász állammal szemben. Ennek ellenében megkapja Moritzburg kastélyát, melyet azonban évenként legalább 150 napon át a publikum szabadon megtekinthet. Műkincseinek átengedése ellenében a királyi család hat és fél millió márkát kap. Azonkívül kiutalnak nekik egy 14 millió márkás összeget 1920 július 1-től járó ötszázalékos kamataival együtt. A műkincsek közül is igen sokat kiadnak a családnak. Így számos kelyhet, miniatűröket, pecsétnyomókat, karkötőket, elefántcsont munkákat, négy arany kelyhet. I. Johann idejéből, amelyek mindegyike 1930 gramm, számos fülbevalót, egy koronázási palástot koronával, jogarral és aranyalmával, a gyémánt garnitúrától, a briliáns garnitúrától, a rubingarnitúrától, a zafirgarnitúrától és smaragd-garnitúrától 20—20 mellénygombot és 20—20 kabátgombot, azonkívül még számos más drágakövet. A muzeumból 125 darabot kap meg a család, régi és új fegyvereket, képeket és miniatűröket. A képtárból is sokat átengedtek nekik, többnyire régi mesterek szentképeit. Ebben a gyűjteményben foglal helyet a ránk maradt egyetlen Rákóczy-portrait. A porcellán gyűjteményből szintén számos értékes darabot kapnak, a szoborgyűjteményből pedig 25 márvány- és bronzszobrot. Aki Drezdában járt valaha, az tudja, hogy a királyi kép- és drágakögyűjtemények, melyek magasan felette álltak a bécsiéknél, még béke értékben is milliárdokat értek. Ma huszmillió márkát kap értékük a Wettin-ház, vagyis körülbelül százezer dinárt Errefelé nem tudna egy valamire való földszintes házat venni érte az előzőtt szász király.

Veszélyben a vidéki postahivatalok.

A nagy deficittel dolgozó hivatalokat megszüntetik.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 1.

A vidéki postamesterek talán a köznek mostohái, legalább is olyan anyagi megbeesülésben részesülnek, mintha tényleg azok volnának. A községek postamesterei a leghetlenebb és a legelképzhetetlenebb anyagi viszonyok között élnek, jóformán nyomorognak abból a kis fizetésből, amelynek a felét mindenféle címen levonják. Egy postamester fizetése ma nem haladja túl az ötszáz dinárt, amiből bizony még a tejjel-mézszel folyó falun — ahol különben csaknem drágább az élet, mint a városban — sem lehet valami nagyszerűen megélni. Ennek tetejébe még különféle levonások vannak, melyek végleg elkeserítik a hivatalnokokat. A levélhordót például magának a postamesternek kell fizetnie, nem is szólva a helyiség fűtőanyagáról és az iroda béréről, amelyek szintén a főnököt terhelik. Néhány község már emberséges érzésre ébredt és támogatja postamesterét, a legtöbb azonban merőben elzárkózik minden jogos követelés teljesítése elől.

Felütötte a fejét a spanyol rém.

Terjed a vörhenyjárvány.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 1.

Az évenként felújuló spanyol betegség az idén sem maradt el, bármennyire kívánta mindenki távolmaradását. A helybeli orvosi kar már úgy vélte, hogy megszabadul a város a járványszerű spanyoltól, amikor a napokban hirtelen felütötte fejét. Azóta csaknem napról napra újabb megbetegedések történnek, úgy hogy most már komoly aggodalommal tölti el az optimistákat is.

A ragály terjedéséről pontos és megbízható statisztika nem áll rendelkezésre. Ez a betegség ugyanis nem tartozik a kötelező bejelentés alá s így csak hozzávetőlegesen állapítható meg a betegek száma. Általános óvintézkedések sem eszközölhetők, mert továbbterjedésének egyedüli módja a betegek elkülönítése. A városi orvosi hivatalban azonban kijelentették, hogy mindent meg fognak tenni a járvány enyhítésére.

Szerencsére a spanyol természete nem olyan súlyos, mint a három év előtti, amikor tömegesen szedte áldozatait. Ezideig mindegyik esetben könnyű lefolyást tapasztaltak és komplikációk csak ritkán állottak be. Halálos eset eddig spanyolból kifelé nem történt.

Ami a lényegesen komolyabb ragályt, a vörhenyt illeti, újabb megbetegedéseket említ fel a városi orvosi hivatal. Mindazonáltal még nem érte el azt a fokot, amelyet már gyakran meghaladott. Jelenleg tizenhét a betegek száma, akik közül kettőt a lakásukon, a többi pedig a kórházban ápolnak.

A zárdaintézetben, melyet a vörheny miatt a további intézkedésig bezártak, egyelőre még szünetelnek az előadások.

A novisadi posta- és táviráigazgatóságnak úgy látszik még ez a kevés fizetés és költség is sok, mert köriratban fordul a városokhoz és községekhez, hogy vegyék támogatásukba a postájukat. A beeskereki alispáni hivatal tegnap kapta meg a köriratot, melyet még a nap folyamán továbbított a polgármesterekhez és a főszolgabírókhoz. A postai igazgatóság felhívásában értesíti a községeket és városokat, hogy a budgetájában nem rendelkezik oly jelentős összeggel, amellyel a vidéki postahivatalok deficitjét fedezhetné, éppen azért kéri a községeket, hogy postahivatalaikat a lehető legmészebben támogassák részesítésük. Amennyiben a segélyezést megtagadnák a községek — fűzte hozzá az átirathoz a direkción — kénytelen lesz a nagyobb ráfizetéssel dolgozó hivatalokat megszüntetni, illetve beolvasztani a szomszédos községek postájába.

Ilyen eset történt a napokban, amikor is Kustülj község hivatalát feloszlatták és bekebelezték a jámi postába.

Gyűlnek a dollárok a melencei szanatórium céljára.

Megérkezett a beeskereki kiküldött Newyorkba.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 1.

A melencei gyermeknyaraltatási akció nemes emberbaráti céljáról már régebben megemlékezett a „Torontál”. Megirtuk, hogy társadalmi uton nagy propagandát fejtenek ki és előadások rendezésével, valamint gyűjtés útján megfelelő tőkét szereznek, amelyből felépítik a tervezett gyermekszanatóriumot. Hatalmas épületet fognak emelni, amelyet modernul, a higiénikus követelmények szigorú figyelembe vételével rendeznek be. A gyógyintézetben a legújabb gyógymódokat alkalmazzzák, többek között a radioterapiát vezetik be, úgy hogy bármely külföldi gyermekszanatóriummal vetekedhetik. Az új otthonban, amelynek építési munkalatait már az idén tervezik megkezdeni, évről-évre rengeteg beteg gyermek nyer ingyenes ápolást és orvosi gyógykezelést. A kis betegek felvételénél természetesen nem tesznek nemzetiségi különbséget, azért mindenkinek erkölcsi kötelessége, hogy támogassa a humánus célt szolgáló akciót.

A mozgalom kezdeményezői az egészségügyi minisztérium hozzájárulásával elhatározták, hogy a propagandájukat az Egyesült Államokba is kiterjesztik, ahol a gyermeknyaraltatási akció lelkes hívének és támogatójának: Pupin Mihály bányászati szakmájú egyetemi tanárnak közbenjárásával jelentékeny sikerre számíthatnak.

A múlt hónapban utazott el Beeskerekre az akció egyik vezetője: Szretkov Anka tábornokné. Tegnapra aztán levelet hozott a posta a tengerentúlról. A levél Sztajty Jovan dr. városi főorvosnak, a moz-

galom vezetőjének szólt s ebben Szretkov Anka tábornokné elmondja, hogy mily szép eredményt hozott eddigi munkássága. A társadalmi akcióban vele együtt tevékeny részt vesz Pupin Mihály newyorki egyetemi tanár, a newyorki SHS konzulátus és dr. Rieder, a háboru alatt a Balkánon működött amerikai misszió vezetője. Az eddigi gyűjtés a legszebb reményekkel tölt el — mondja a levél — mert azt tapasztaltam, hogy nemcsak a kivándorolt szerbek, hanem a más nemzetiségűek körében is nagy érdeklődés nyilvánul meg. S ami a fő, az Egyesült-Államokban nincs meg a szükkeblőség.

A jelek után ítélve, tehát rövidesen összegyűl a szükséges dollárösszeg, amelynek áldásait évről-évre sok-sok szegénysorsú betegben szenvedő gyermek fogja élvezni. Ertesülésünk szerint az akció második kiküldöttje a napokban indul el az Egyesült-Államokba.

HIREK

Febr. 2.

1829-ben szül. Brehm Alfred, a leghíresebb német zoologus, akinek az „Állatok világa” című munkája a világ minden nyelvére le van fordítva.

Febr. 3.

1809-ben szül. Felix Mendelssohn Bartholdy Hamburgban.

Lapunk legközelebbi száma a Gyertyaszentelő boldogasszony ünnepe miatt szombaton, a rendszeres időben jelenik meg.

Albánia első beogradi követe, Beogradból jelenti tudósítónk: Ali Riza bég, Albánia első beogradi követe tegnap Beogradba érkezett. A déltől folytatásán kihallgatáson jelent meg Ninesity Momesiló külügyminiszternél. Ali Riza bég a napokban adja át megbízólevelét a királynak.

Költözködik a szociálpolitikai minisztérium. Beogradból jelenti tudósítónk: A szociálpolitikai minisztérium irodahelyiségeit a Kraljica Katalia-utca 84-es számú palotába helyezte át.

Staity Nadesda hangversenye elé várakozással tekint a beeskereki közönség. A fiatal művésznő, aki tavalyi hangversenyével már megszerezte magának a közönség szeretetét, egész kiforrott művészetet mutat be ideai műsorában. A hangversenyre jegyek Mangoldnál jegyezhetők elő.

Felmentették a novisadi rendőrkapitányt. Novisadról jelenti: Benjamin Jovan novisadi rendőrkapitányt állásától felmentették. Benjamin emiatt panasszal élt a városi tanácshoz.

A katonazenekar karmestere udvari koncerten. Friedl József, a beeskereki katonazenekar karmestere, akinek kiváló képessége közismert és nagyrabecsült, újabb kitüntetésben részesült. Az udvari kabinetiroda útján ugyanis tegnap meghívást kapott a napokban megtartandó udvari hangversenyen való közreműködésre. Friedl a napokban utazik Beogradba.

Légi-közlekedés Beogradon át. Beogradból jelenti tudósítónk: A közeljövőben Páris—Wien—Buda—~~pest~~—Beograd—Bukarest között rendszeres légi-közlekedés létesül. A gép öt személy és száz kilogramm súlyú csomagra van berendezve. Viteledija csak 12 százalékkal drágább az Orient expressz díjtételénél. Párisból—Beogradig 12 órát vesz igénybe az út.

A február 3-iki bál jegyei már kaphatók csütörtök délutántól kezdve. Akik előjegyezték jegyüket, átvehetik azt a „Torontál” szerkesztőségében. Személyjegyek válthatók Mangoldnál. A jelmez résztvevők bejárója a szinpad bejáratánál lesz. A közönség többi része pedig a rendezés színházi bejáratát átjut a színház helyiségébe. A bál este 9 órakor kezdődik.

A Bauernverein bálja. Február 3-án lesz a Bauernverein bálja a Kaszinó helyiségeiben. A Bauernverein báljainak meg van már a maguk tradíciója, úgy hogy a bál sikere az idén is éppen úgy meg lesz, mint az előző években.

Pasteur-émlékünnepély. A francia—jugoszláv-klub pénteken délután 6 órakor a megyeháza kistermében Pasteur-émlékünnepélyt rendez. Az ünnepélyen dr. Salgó Imre orvos Pasteur érdemeit méltatja francia nyelven.

A limonádé ezredes előadásai, most már megállapíthatjuk, osztatlan sikerrel fejeződtek be. A kitűnő rendezésen és előadásou kívül nagyon sok szépet mutattak a szereplők dekoratív ruhái, kalapjai. A szereplő hölgyek kalapjait, amelyek mind elsőrangú modellkalapok voltak. Mara Grosity divatírásnö bocsájtotta a szereplők rendelkezésére.

Leégett a milanoi pályaudvar. Milanoból jelenti, hogy a pályaudvar ma éjjel leégett. A forgalmat azért némi nehézséggel lebonyolítják továbbra is.

A tüzoltótestület mulatsága. A ma esti tüzoltó-bálra az előkészületek teljesen befejeződtek. Az előjelek után ítélve, az idei táncmulatság is a legszebb siker jegyében fog lefolyni. A rendezőség mindent megteszt, hogy a közönségnek élvezetes, kedves estélyt szerezzen. A táncmulatságot a Kaszinóban tartják meg.

Zinovjev a kaukázusi szovjetállamok vezetője. Konstantinápolyból jelenti, hogy a III. Internacionálé végrehajtó bizottsága megbízásából Zinovjev Tifliszbe érkezett, hogy az egyesült kaukázusi államok végrehajtó bizottságának elnökségét átvegye.

Jux-estély. Az Általános Munkásdalárda február 3-ikán az Ellmer-féle vendéglőben nagyszabású humoros műsorral egybekötött jux-estélyt rendez. A zenét a teljes katonazenekar szolgáltatja. Belépődíj 8 dinár.

Megtalálták Comenius házasságát. A csehországi Brandeis városának levéltárában érdekes okmányra bukkantak. Megtalálták Comenius János Amosnak, a XVII. századbeli nagy humanista tudósnak, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem udvari kulturtanácsadójának házasságát.

A Ha u-asztársaság február hó 4-én délután 3 órakor a Gever-féle vendéglőben tartja meg rendezésű közgyűlést s felkéri összes tagjait, hogy azon okvetlenül jelenjenek meg Tisztelettel az Elnökség.

Titokzatos mérgezés. Weni tudósítónk telefonálja: Mauerből jelenti, hogy ott egy titokzatos mérgezési eset történt, amely könnyen lehetséges, hogy megkísérelt rablógily-kösség volt. Szombaton délelőtt a maueri városi szállodában egy Krivetz János nevű liesingi kávé megjelent egy fiatal leány kíséretében és ott egy szobát béreltek. Déli 12 óra tájban a leány elhagyta a szállodát, míg a kávé szobájában visszamaradt. Azóta őt senki sem látta. Vasárnap délelőtt a szobából nehéz hörgés volt hallható. A szálloda személyzete behatolt a szobába és ott Krivetz félig meztelenül, önmegtudatlan állapotban találta, úgy hogy nem is lehetett kihallgatni Krivetz egy weni kórházba szállították, ahol gomormosást végeztek rajta. Krivetz kísérelője Mocer Mara, aki 1901-ben született Britenfurtban és Krivetzéknel házi cseléd volt. Az a gyanú áll fenn, hogy a mérgezésben a leánynak része van, mert Krivetz hártokából hiányzik egy millió cseh korona és bizonyos számú dollár.

A lourdesi Szűz Mária költőkönyve. Prágából jelenti: Egy Safanna nevű gole-dluhai leány, aki egy vendéglőben van alkalmazva, az ismerőseinek egy nap elmesélte, hogy megjelent álmában a lourdesi Szűz Mária és közölte vele, hogy neki Lourdes nem tetszik és ezért

elhatározta, hogy Gole-Dluhában fog tartózkodni. Ennek folytán a népvallással zárandokol az egész vidékről ebbe a községbe. Mivel a bevándorlás napról-napra nagyobb volt, a hatóság a leányt elmeorvos által megvizsgáltatta. Az orvosok megállapították, hogy a leány elméje teljesen ép és így a hatóságok nem tudnak semmit sem tenni ellene.

Átutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások kucikivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Korcsolyákat, orvosi műszereket és minden egyebet nikkelez és galvanizál Krausz, Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Átutalásokat és csekk kifizéseket a fennálló miniszteri rendelettel szemében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl. **Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület.** Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

A szerelmes szívű felséges ur.

Milán király kalandjai. — Natália bosszúja. — Régi visszaemlékezések gáláns esetekre.

A beogradi „Vreme” egy régi beogradi tollából írást közöl, amely egy volt előkelő szerb udvari hivatalnok visszaemlékezéseit tartalmazza néhai Milán szerb királyról és Natália királynőről. Az elhunyt király házassága és szerelmi kalandjai anakidején sokat foglalkoztatták a közvéleményt és valóságos legendakör képződött körülötte. A visszaemlékezéseket érdekessé teszi az a körülmény, hogy írójuk belső udvari ember volt, aki minden intimitásról kitérően volt informálva. Milán király első gáláns élményét nemsokára házasságának megkötésénél élte át egy görög diplomatának a feleségével, aki feltűnően szép asszony volt. A gáláns ügy részletei természetesen, mint az ilyenkor történni szokott, a királyné füleibe is eljutottak, akinek ekkor az volt az egyetlen vágya, hogy bosszút állhasson vetélytársnőjén. A feltámadási ünnepély, amelyet a szerb udvarnál orosz ritus szerint tartottak és különösen annak éjféli utáni programja a bosszúra nagyon alkalmasnak látszott. Amikor a magas vendégek az 1886-ik évi husvétünnepségekről a templomi szertartás után a királyi palotába visszatértek, ahol a királyi pár a husvétü gratulációkat fogadta, a királyné feltűnő szívélyességgel üdvözölte a szerb miniszterek és az idegen diplomaták feleségeit. Terepjani orosz követ feleségével való hosszabb beszélgetés után a királyné Argiropolus görög követ felesége felé tartott, aki a király barátnőjének és a román követ feleségének társaságában volt. Lekötelező kedvességgel intézett kérdéseket Argiropolus asszonyhoz és a román követ feleségéhez, míg a harmadik hölgyről, aki annak a bizonyos görög diplomatának a felesége volt, tudomást sem

vett és keresztülnézett rajta. A jelenetet Milán király is észrevette, aki hamarosan levelet is kapott barátnőjétől, amelyben az magának elégtételt követelt. A vendégek ezután elhagyták a konakot és a király a dühötől tájékozva vonult vissza lakosztályába és kiadta a rendeletet, hogy azonnal küldjék hozzá Garasanin Milutin miniszterelnököt. A miniszterelnök, aki éppen már le akart feküdni, a legnagyobb megrökönyödéssel sietett a királyhoz.

— Láttam? — kérdezte tőle a király. — Vajjon mit felség? Én nem láttam semmit és nem tudok semmit! — felelte esodálkozva Garasanin.

— Ön nem akart semmit sem látni kiáltotta magából kiketten a király. — Meg kell történnie, hogy huszonnégy órán belül kiteszik ebből az országból!

Garasanin erre azt kérdezte a királytól, hogy ki az, akit az országból el kell távolítani.

— Kit, hát a királynét! — felelte Milán és átadta a miniszterelnöknek a megsértett hölgy levelét. A miniszterelnök igyekezett a királyt megnyugtanni és megígérte, hogy az ügyet rendbe fogja hozni. A király eleinte nem akart engedni abból az álláspontjából, hogy a királynét el kell távolítani az országból, később azonban Garasanin rábeszélésére beleegyezett abba, hogy a királyné valamilyen formában bocsánatot kérjen a megsértett barátnőtől. Garasanin végtelenül ügyes diplomata volt és anélkül, hogy a bocsánatkérés megtörtént volna, sikerült elsimitania a dolgot, úgy hogy az hamarosan feledésbe merült. Milán király azonban nem tudta soha többé elfelejteni a királynénak, hogy a barátnőjét megsértette és az 1886-ik év husvétünnepségeinek ez az eseménye volt a kiinduló pontja a két felséges házastárs egy egész életen át tartott gyűlölködésének akkor, amikor az Obrenović-dinasztia alkonya már megkezdődött.

Uj jegyzői kinevezések, átnevezések.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 1

Az alispáni hivatal a belügyminisztériumtól rendeletet kapott, mely tömeges jegyzői és segédjegyzői kinevezést tartalmaz. Az alispáni hivatal a névsort továbbítja az illetékes fősolgabírói hivatalnak, amely rögtön kiértesíti az érdekelteket.

A rendelet szerint Bakonyi Vladisláv Karlsdorfra, Novityity Mladen Nikolincére, Petrovity Jovan Ulmára, Jorgovity Tihamér Palánkára, Kalesov Jovan Zagajicera, Budimirov Milán Vraesevgájra, Ineze Eduárd Grebenaera, Popa Vaszilije Duplájára, Popovity Andrija Sztrázsára, Pauljev Ilija Jaszenovóra, Miskov Cvetko Idivorra kerül községi jegyzőnek.

A rendelet megemlíti továbbá, hogy Gojkov Milánt Grebenaera, Ifkovity Kosztát Izbistére, Peikovity Szvetislávot pedig Sztrázsára segédjegyzőnek nevezték ki.

A kinevezettek a napokban már át is veszik új hivatalukat.

Rossz a gyógyszerárjegyzék.

Négy kikindai gyógyszerész érdekes ajánlata.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 1.

Négy velikakikindai gyógyszerész ajánlatot adott be a kikindai kirendeltség útján a beeskereki munkásbiztosítópénztárnak, amelyben elmondják, hogy abban az esetben, ha a pénztár betegek részére tőlük veszi a szükséges gyógyszereket, nagyobbarányú árengedményt biztosítanak az egészségügyi minisztérium által megállapított árjegyzékből.

Az egészségügyi minisztérium ugyanis már régebben árjegyzéket állapított meg. Ennek a rendszernek az volt a rendeltetése, hogy a pénztáraknak utmutatást nyújtson. A pénztáraknak nagy szolgálatot tett a jegyzék, mert ennek alapján fizették a gyógyszerárakat. Az árából a minisztérium a múlt évben harminc, újabb rendelkezésében pedig, mely 1923 január hó elsejétől érvényes, husz százalék kötelese engedményt írt elő. Ezzel szemben a kikindai gyógyszerészek hatvan százalékot ajánlanak fel. A kikindai gyógyszerészek állásfoglalása igen érdekes, mert világos fényt vet arra, mennyire pontos az egészségügyi minisztérium áremegállapítása. A gyógyszereket állandó orvosi vizsgálat tárgyává teszik, különben sem gondolhatunk arra, de lehetlenségbe ütközik is, hogy silányabb minőségű gyógyszer szolgáltatassék ki, azt kell tehát konstatálnunk, hogy a minisztérium árszabása rossz. Ha pontos jegyzéket állítottak volna össze anakidején, lehetetlennek tartjuk, hogy oly könnyűszerrel lemondhatnak a vételár hatvan százalékaról.

A beeskereki munkásbiztosítópénztár igazgatósága tegnap déli előtti ülésén foglalkozott a kikindai gyógyszerártulajdonosok ajánlatával és úgy határozott, hogy a kérelmet elutasítja. A határozatról a kikindai pénztári kirendeltség útján értesítik az érdekelteket.

Dzomboljski kr. sreski sud kao
grunтовna vlast.

Grunt. broj 2063/1922. 169

Dražbena objava i dražbeni uslovi.

Dzomboljski sreski sud kao grunтовna vlast u ovršnoj stvari Imre-a Kardoš velikobečkerečke registrovane firme, ovrhovoditelja protiv Miloša Rajić (Rajin) iz Klarije ovršenika usled molbe ovrhovoditelja u smislu §§ 144, 146, 147, 176 i 185. LX. zak. članka iz 1881. god. određuje ovršnu dražbu radi namirenja glavnice u iznosu od 106 989 K 98 fil. sa 5% kamata računajući od dana 29. septembra 1920. god. do sada ustanovljenih parbenih i ovršnih troškova u iznosu od 11.528 K 40 fil. te za dražbenu molbu ustanovljenog troška u iznosu od 181 din 95 pr., kao i radi namirenja glavnice u iznosu od 90 K, 40 kruna, 252 kruna, 1264 kruna 50 fil., i pripadaka za pridružioća proglašenog Hermana Šlezingera iz Dzombolja, Erne Šulc iz Dzombolja, Dr. Jovana Pot iz Dzombolja, a na području dzomboljskog sreskog suda u opštini Klariji nalazeće se nepokretnosti, koje su ubeležene u gruntovnim zapisnicima br. 945, 1094 i 2974, pod A. I. 10, 12—13, A. I. 1, A. I. 1. red. i 908, 1650, 3822, 70, 4153/693/289. topogr. br. s time, da se u korist Emilije udove Uroša Rajin rođ. Sabljic na nepokretnine pod top. br. 908, 1650, 3822, 70 uknjiženo pravo na plodouživanje, i u korist Boljke Miloša Rajin rođ. Števin na sve nepokretnine uknjiženi pridržaj ne dotiču dražbom.

Isključna je cena za nepokretninu pod top. br. 908. 10.000. din. za nepokretninu pod top. br. 1650. 20.000 din., za nepokretninu pod top. br. 3822. 27.000 din., za nepokretninu pod top. br. 4153/693/289. 2500 din. i za nepokretninu pod top. br. 70. 60.000 din.

Gruntovna vlast za održanje dražbe određuje rok za 10. februara 1923. god. u 10 sati u zgradi ovog Suda u Dzombolju i na osnovu §. 150. LX. zak. članka iz 1881. god. ustanovljuje dražbene uslove ovako:

1. pod dražbu spadajuće nepokretnine ne mogu se prodati ispod dve trećine isključne cene (§. 26. XLI. zakonskog članka iz 1908. god.)

2. Koji nameravaju licitirati dužni su položiti kod izaslanika u ime vadiuma 10% od isključne cene u gotovom novcu, ili u §. 42. LX. zak. članka iz 1881. god. utvrđenom tečaju u vrednosnim papirima, ili predati izaslaniku priznanicu istavljenu o predhodnom deponovanju vadiuma u sudski plog, te da potpiše dražbene uslove (§. 147, 150, 170, LX. zak. članka iz 1881. §. 21. XLI. zak. članka iz 1908. god.)

3. U slučaju u kojem dražbenik u smislu zakona izgubi vadium, onaj dražbenik, koji je oslobođen od polaganja vadiuma, dužan je za 8 dana, računajući od prijema poziva grunt. vlasti vadiumu odgovarajući svotu stavi u sudski plog (§. 21. XLI. zak. čl. iz 1908. god. §. 15. XV. zak. čl. iz 1911. god.)

4. Onaj koji je za nepokretninu veću ponudu učinio nego što je isključna cena, dužan je ako više niko neće da obeća, odmah prema postotku isključne cene ustanovljeni vadium dopuniti do isto tolikog postotka od njega obećane cene. Ako ne udovolji ovoj svojoj dužnosti, ponuda neće se uzeti u obzir, te na dr. zbi,

koja se ima bez odlaganja produžiti, ne može učestvovati.

Od polaganja vadiuma oslobođeni licitanti nije dužan položiti dopuni vadiuma odgovarajući svotu (§. 25. XLI. zak. članka iz 1908. god.)

5. Kupac je dužan kupovnu cenu zajedno sa 5% kamata računajući od dana dražbe u tri jednaka obroka isplatiti kod dzomboljske sreske Financ Uprave kao sudske položne blagajne i to: prvi obrok za 30 dana, drugi obrok za 60 dana, a treći obrok za 90 dana računajući od nastupanja pravomoćnosti dražbe. Vadium će se uračunati u poslednji obrok (§. 150. tačka F. §. 147. LX. zak. članka iz 1881. god.)

6. Kupac je dužan posle dana dražbe bez uračunavanja u kupovninu da snosi sve plative poreze i prenosnu pristojbu, koje nepokretninu terete, kao i prodatu nepokretninu prema postojećim zakonima terećući otkup vinovnog desetka urbarnalni otkup i druge slične prirode, dalje troškovni prenos za uređivanje poseda, kao i posle dana dražbe plative obroke dugovanja za regulisanje vode (§. 184. LX. zak. članka iz 1881. god.)

7. Ako posle 8 dana računajući od dana dražbe ne prispe predstavlja odnosno posle 15 dana naknadna ponuda, gruntovna vlast izdaje kupcu kupovnu svedodžbu, na osnovu čega kupac može uzeti u posed kupljenu nepokretninu (§. 180. LX. zak. čl. iz 1881. god. §. 27. XLI. zak. čl. iz 1908. god.)

8. Ako dražba postane pravomoćnom i kupac udovolji dražbenim uslovima, naročito ako je potpuno isplatio kupovninu, gruntovna će vlast po službenoj dužnosti narediti uknjiženje prava svojine na nepokretninu u korist kupca (§. 182. LX. zak. čl. iz 1881. god.)

9. Ako kupac ne udovolji dražbenim uslovima u određenom roku, gubi vadium, a od polaganja vadiuma dražbenik je dužan za 8 dana računajući od prijema poziva gruntovničke vlasti u sudski plog staviti vadiumu odgovarajući svotu (§. 21. XLI. zak. čl. iz 1908, te će gruntovna vlast na molbu na koje zainteresovane stranke ponovnu dražbu odrediti. (185. XL. zak. čl. iz 1881.)

U smislu §. 163. ovršnog zakona ustanovljuje se, da radi namirenje-pravo na plodouživanje Emilije Rajin predvarećih-hipotekarnih potraživanja pokazuju se potrebnim 3500 kruna, a radi namirenja onih hipotekarnih potraživanja, koje predvare pridržaju uknjiženog u korist Boljke Rajin, potrebnim se pokazuju — ukupno sa gorjom svotom — 5226 kruna 80 fil., te ako bi se nepokretnine — pridržavanjem gornjih prava službenosti procene za takvu cenu, koja ne dostiže onu svotu, koja je ustanovljena za pokriće ovih prava službenosti predvarećih hipotekarnih potraživanja: u tom slučaju dražba gubi krepot, a nepokretnine će se na određenom roku bez pridržavanja gornjih prava službenosti prodati.

Dražbeni se uslovi mogu pregledati za vreme zvaničnih časova kod gruntovne vlasti i kod poglavarstva opštine Klarija (§. 147. LX. zak. čl. iz 1881. god.)

Gruntovna vlast naredjuje, da gruntovna pisarnica odredjenje dražbe pribeleži u grunt. zapisnicima opštine Klarija br. 945., 1094. i 2974.

Dzombolj, 21. oktobra 1922. god.

Dr. Dolinar s. p.,
sreski sudija.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veliki Bečkerek.

Irodakisasszonyt,

ki a szerb, magyar és német nyelvben jártas, azonnali belépésre keres 179
M. Jovanović, fűszer- és rövidáru nagykereskedés.

Jó nevelő,

aki a német, esetleg a szerb nyelvet is bírja, egy 8 éves fiú mellé kerestetik. Jó fizetés és jó bánásmód. Ajánlatok Biró Károly dr. Senta címre kéretnek. 173

Eladó ház!

nagy udvarral és kerttel, gazdálkodók részére alkalmas. Lenau utca 35/55. Bővebb felvilágosítást nyújt a Debejacsa Cukorkagyár.

Kovácsszerszám

eladó, esetleg műhely lakással együtt átvehető. 83

Bővebbet Tomasováci u. 1018 sz.

Egy komplett

hálószobaberendezés

eladó. A vevő esetleg a lakást is átveheti.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Révai Adolf Subotica,

Terezijina ulica 1. Telefon 551.

Ajánl vagon-tételekben mielőbbi szállításra elsőrendű meszet, beocsini portlandcementet és száraz, vellázott faszenet. 29

Különféle

butorok eladók

az Olajgyár mesterházában.

ÉRTESÍTÉS!

Abonnenseket mérsékelt árak mellett elvállalunk!

Minden nap frissen csapolt barna sör!

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Blau Izsó ur, a vrsaci Szerb Kaszinó volt bérloje **üzlettársnak belépett**

és kávéház és éttermünket ezentul Kirtyánszky és Blau cég alatt fogjuk vezetni. Főtörökvésünk oda fog irányulni, hogy kitűnő izletes ételek, elsőrendű italok, pontos és figyelmes kiszolgálással a t. közönség legkényesebb igényeit is kielégítsük. Minden este egy elsőrendű beogradi női zenekar hangversenyezik!

A t. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk tisztelettel

Kirtyánszky és Blau,

146 a „Bristol”-szálló és vendéglő tulajdonosai.

1600

koronaért kaphat **házikosztot** (reggeli, ebéd és vacsorát) a volt Páris (Pest) szálló pincenyiségében.

Hideg és meleg ételek a nap bármely szakában kaphatók! 158

Minden nap frissen csapolt sör! Egy pohár 7 kor. Tisztelettel Kreszta Konrád, vendéglős.

Idősebb kereskedő

a rövidáru szakmából állást keres, esetleg nagyobb vállalathoz rak-tárnok vagy expeditörnek menne. Cím a Torontál kiadóhivatalában

Két jó házból való

fiú tanoncnak

azonnal felvétetik GAZDASÁGI R-T butor- és üvegoztályában Veliki Bečkerek

Eladó

bánati városban (Beogradhoz közel) korzó központján levő

csemegeüzlet büféhelyiségekkel.

Jó forgalmu és szépen szortirozott üzlet, lakással együtt azonnal átvehető. Leveleket „Biztos befektetés” jeligére a Torontál kiadóhivatalába kérek. Ügynököket díjazok!

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Bečkerek, Etvesova u. 5.

VR SAC és vidékén HIRDETÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 988

GRÓB JENŐ
hirlap hirdetési iroda, VR SAC.

